

C. 5.

JUDICIUM SINE PRÆ-
JUDICIO

De

DIVINATIONI-
BUS AC PRÆDICTIO-
NIBUS TUM ANTIQVIS, TUM
NOSTRI POTISSIMUM
TEMPORIS

*Ex omnium atatum historiis tam sacris
quàm profanis,*

Breviter & ingenuè conformatum

TOBIA MAGIRO Profefs.
Academ.

*Si licet aliis quod lubet, dicere:
Nobis quod lubet, liceat credere.*

Francofurti Marchionum

Typis HARTMANNIANIS,

Impensis

MARTINI GUTHS/ Bibliopola.

ANNO clō Is C XXII.

Magnifico, Consultissimo & excellentis-
simo Viro,

DN. FRIDERICO PRUCKMANNO,
Electoratus Brandenburgici Can-
cellario,

Jure consultorum Germania Ocello

Literatorum Patrono certissimo

Se & studia

Sua unice Commendat

Auctor.

DE DIVINATIONIBVS AC PRÆDICTIONIBUS JUDICIUM.

QUæ duo anxios potissimum habent eos, quibus in publico verba facienda, A. E. quid dicant & qua gratia dicant, harum ego hodie me rerum, qua nescio fortuna, adeo liberum sentio, ut cor in pectus ne emicet quidem, nedum quod ille apud Comicum de suo, ridiculè in serio, artem faciat ludicram. Argumentum enim siue ex re decerpendum, id mihi vel genius Socratis, vel Orphei plectrum, vel Pythagoræ concentus, vel baculus Æsculapij vel Archimedis radius, vel Euphratis horoscopium, vel Circinus Perdicis, vel Vitruvij perpendiculum, aut Thaletis temporum investigatio, aut siderum Atlantis, aut Zeti ponderum, aut numerorum Chryssippi, aut mensurarum Euclidis, vel Aristotelis etiam Syllogismus, quin primum postremumve ex Philosophia universarum penuario rerum & altero quasi mundo, cujus laudi hæc allucet panegyris, ministrare debebat: Sive ex tempore præsentis; tum causæ conversionis & eversionis rerum publicarum, tum dilectæ patriæ flammans cheu! incendium, tum horribiles bellorum parva ex scintilla natorum, disseminationes, tragici exitus, & prodigiosi apparatus, tum juramenta illa volgiva & defultoria, tum de fortitudine contra imbelliam & ignaviam, de constantia adversus levitatem, de fiducia

ducia adversus persecutionem, de animi tranquillitate contra desperationem praetenturae ac praestruktiones, tum cetera quae nobis sese tanquam mare obijciunt, in sui rapere considerationem poterant, ex quibus tamen, illis omnino sepositis; ex his praeferiorum vis, quibus hodie animis certatim vel minitantur, terrificis, vel blandiuntur de lenificis, postulare maxime visa est, quae de antiquorum quidem sicilimenta faceremus, in novorum vero & nostrorum certitudinem Academico more inquireremus. Etenim si juxta id sapientis Senecae: *Nusquam plura exempla vaticinantium inveniuntur, quam ubi formido mentes religione mixta percussit*; certe hunc percussam, certe hunc inventa, ut non incongrue ex Arataeo seculo & carmine huc transportetur:

Nunc quis non artis scripta ac monumenta volutans

Voces tristificas chartis depromit Etruscis? Et

Plurima per terras Vates oracula furenti

Pectore diffundunt, tristeis minitancia casus.

Quod itaque dum, vobis in prolubium spectanda solennitatis, facere instituo, vestrarum A. E. aurium operam, ultro mihi obsequentem una, ni fallor, opera reddo, ut qui ita statuo, neminem facile inveniri, qui non, ut novarum auscultator, ita futurarum rerum expectator sit avidus, sive eae eventurae sint olim, sive eo ferantur a praedictoribus nomine. Non est ergo quod ad priscum sed imperantium in re divinatoria morem, ego perrogem, *auspicio ut mihi sitis*, cum vestra desiderium meum libentia, orationem attentio antecedit, & jam tum ad augurij mentionem,

nem, faveatis animis & vultu voceq; silentium re-
spondeatis.

Principio quantò illud in certo & extra dubita-
tionis collocare bilancem coelestium archiva litera-
rum postulant, gentis cujus se Regem majestate sin-
gulari Rex universorum stipulabatur, rempublicam
nihil turbarum, variationis, tempestatis fortunæve
passam, nisi Vatis voce prænuntia aut omine: tantò
majoris est admirationis, à coelesti illo principatu ex-
trarijs, de suis; tantò insolentius, nobis qui novi
fæderis sacramento stringimur, de nostris nonnulla
hodie casibus præsignificari. Etenim verbum illud
Hamosi peculiaris ut gratiæ, sic ad peculiarem est
gentem cœloq; cariorem: *Non facit Jehova quicquam,
quin secretum suum servis suis Prophetis aperuerit*: qui &
ipse favor tamen principio prolixior erat, ubi quan-
docunq; res efflagitabat, visa, oracula, aut fatidica
somnia impetrabant à Deo sancti, ut Moses, Samuel
& alij quos divini codices *Videntes* usurpant: post ar-
ctata magis, ubi non ex arbitratu licebat vaticinia
prolicere, sed afflatu mentes subeunte, Vates mone-
bant, objurgabant aut instruebant concionem,
quos inter familiam ductitavere Esaias, Hieremias,
Ezechiel & Daniel, sanctissima nomina: Ceteri bea-
tæ extorres provinciæ, & spurcorum Dæmonum ad-
oratores, ne quidem digni tanto beneficio videban-
tur; Nobis verò, præter ea quæ ter Maximus Pro-
pheta & prophetarum obsignator iâquam fideicom-
missum, ut vitæ hujus & expectandæ speculum, & suo
ore & amanuensium suorum stylo suis reliquit, vix

sperandum erat, requirendum aut credendum quid-
piam: Nihilominus tamen ut in republica divina, sic
& barbaris, sic nostris divinationum plena sunt om-
nia, eademq; passim genera, nisi quod & his eo plus
ra quò ex sequioribus & divino mandato interdi-
ctis superstitiosius capta sunt.

Ex *sacra* nostis historia, (eius verò ignorans
damnas est,) quomodo Sodomorum vivicomburia
Lothus, exitialem terræ inundationem qua planum
omne perfundebatur, Noachus: interitum Pharao-
ni Moses: Jehu, Baasæ Tyranno Israelitarum, exitium:
Jahaziel Josaphato victoriam contra Syros:
Esaias Cyro monarchiam: Sauli Samuel regni adem-
tionem: Jeremias populo captivitatem, Haggæus
cum ceteris, reditum prædixerit: Ezechiel urbis rui-
nam in tabula effigiatam dederit: Daniel illam qua-
druplicem regni ecclesiam ad exortum usq; lapidis
angularis & petrae offensionis complexuri faciem,
jam auream, nunc argenteam, post æneam, & ferream
tandem, coram Nabuchodonosore delinearit: ut
Jonathan ex hostium voce ascensum rupis imperan-
te captans omen, cum armigero suo viginti trucidar-
it, & parenti clarissimæ occasionem victoriæ dede-
rit: ut David omine devicti à sese Leonis & ursi ere-
ctus Cyclopem adortus sit: ut Elifæus victricem
contra Syros sagittam, Joas Israelitarum Regi præ-
monstrarit: Ut iterum Davidi mororum tranquillo
aëre motus in Palæstinos irruptionis signum dede-
rit: ut somnium de pane in Madianis castra devolu-
to, Gedeonem adversus Madianem inflammârit: Ut
strieto

stricto Dux ense, Hierichuntis expugnandæ ratio-
nem Josuæ ostenderit: quæ ex innumeris pauca do-
cumento sunt satis, quantum variis olim, quantum
ominibus, quantum visionibus, portentis & somniis
ex vera religione tributum sit. Nec minus supre-
mæ Mentis, omnia & facta & futura comprehenden-
tis & administrantis, inexhaustam sapientiam in eos,
quos cavere, declinare, effugere, præscire jubet, amo-
rem ineffabilem: in eos inquam quibus, si tela sunt,
hæc prævisa cupit, ne nimis formident, ne impatien-
tius ferant, paternam clementiam: si læta sunt, quò
spes & gaudia anticipent sua, de osculandam huma-
nitatem: id suaviter lyra succinente Davidica:

*Dedit Deus significationem dilectis suis, ut fugiant à fa-
cie arcus.*

Ad *propbanam* si abierimus antiquitatem, quot
hic divinationum genera, quàm varia, quam super-
stitiosa! Camarina illa siquidem leviter movenda
est, de magnis saltem & rem spectantibus publicam,
præfensiones, non de jocularijs, non de puerilibus,
non de abjectissimis quibusq; , ne (quod inquit Lu-
cianus) pistrinum perinde ac palatium amare videa-
mur, & id quidem quasi per saturam, producamus.
Ex antiquissimis Mopsus futura Argonautis præ-
nuntiasse referunt: Helenum Priami filium ex lapide
siderite urbis Trojanæ excidium cognovisse, Tze-
zes, Laocoonta Trojanum, alta voce Græcos in equo
durateo latitantes prodidisse, Virgilius, Sostratum
Atheniensem Xerxis adventum in Græciam præ-
monuisse, Herodotus testes sunt. Fatidicas mulie-
res,

res, *Alrunas* Cimbrī vocabant (quod nomen in no-
strate lingua etiamnum agnoscitis) ex hausto in
craterem captivorum sanguine eventa bellorum va-
ticipinas, Strabo consignavit. Psammeticho cum
Latonæ oraculum, æreorum virorum subsidio, re-
gnum Ægypti polliceretur, inito is cum Ionibus &
Caribus fædere, illud cæsis regibus occupavit: Cyp-
selus oraculo Delphico confusus Corinthum aggres-
sus & ingressus est: Alexander ab Jove Ammonio
terrarum dominium stipulatus, obtinuit responsum,
verum postilla & imperium. Josephus à Romanis
bello iudaico captus se vinculis solutum iri à Vespas-
iano, constantissime asseruit, sed jam Imperatore:
Diocletiano Druyda mulier coronam imperialem
prædixit, ubi aprum occidisset: Romam ab Hyper-
boreis capiendam Heraclitus & Aristoteles prænun-
tiavere: eam ipsam mundi Dominam Gallis ac Pœ-
nis prædæ futuram Philippus quidam apud Justi-
num: ejus gloriam annos ultra mille ac ducentos
non fore, Vectius augur apud Varronem edocuit,
quibus elapsis ea sanè à Gothis, Vandalis, Francis &
Hunnis misere discerpta & modò non decussa est.
Turcas Ungaria posituros & Polonia, partem etiam
Germania: tum tyrannidem tantam in declive ruitu-
ram: id ex ipsis eorum sacris, Nobilis à Lasco Lega-
tus Constantinopolitanus transcripsit: Mahome-
tem primum illius hydræ caput jam jam moriturum,
elatis decem digitis totidem regni sui centurias edi-
disse creditur, sed creditur. Hispaniolæ incolas ido-
lorum suorum oraculo multo ante tempore, quam
Ame-

Americanam umbram vel somnio concepisset Hispana libido, certiores factos, à barbaris se & religione & libertate antiqua exutumiri, idq; vaticinium numeris illigatum sacerdotes nefastis diebus occentasse, historiæ commemorant.

At quæ vis sit, A. E. in omnia vos Sibyllarum antra, ad omnia oraculorum adyta, in augurum & aruspicum collegia, in omnia somnatorum cubilia abducere, atq; sortes, omina, extispicia, symbola omnia demonstrare? siquidem ipsi ad prima rerum cunabula mente recurritis atq; oraculis editis cœlestibus statim divinaculos, engastritas & Euryclitas, damnabili æmulatione, in responsorum levitatem solutos, deprehenditis, imò reprehenditis, quæ in formas tam varias, aut deformitatem potius, ab imbecillitate dicam an infidelitate hominum disjecta, ut muscarum sub Sirio citius quàm harum in eas numerum.

Nihil dictum, nihil actum, nihil tentatum, cui non sua auguria, sua omina, sua tripudia, suæ divinationes præmissæ: hæc in scriptis prima, nonnunquam sola, nunquam omissa, id quod clarissimis monumentis testata consignataq; antiquitas ubiq; loquitur.

Veritatem ijs arrogabimus? Veritatem ijs derogabimus? Utrumq; est historiam, ocularum annorum testem in crimen vocare: Sæpe multos, sæpe contrarios responsa exitus habuisse dicamus? At ita nonnunquam habuisse largimur: Hos ex innumeris paucissimos an casu evenisse, mirandunq;

B

non

non esset, otum qui diem jaculatus sit, aliquando col-
limare, asseramus? nullum insuper omnes in se ha-
bere numeros veritatis, obscuritatis tenebris & am-
bagibus fallaciosis involuta esse omnia, idcirco, ut
quodcunq; evenerit, prædictum videatur, etsi ab i-
pso ignoratum Apolline? an ut canes acerrimi olfa-
ctus virtute delitescentem feram percipiunt, in-
dagant, venatori produnt, eam nec subodoraturo nec
scrutaturo: ita cælo extorres spiritus, hominibus ter-
renæ molis gravitate hebetatis, imminetia? hac se ar-
te suos in devotione retinere cives, & verbo unico
cum veritate conjuncto, mendaciorum statuminare
myriadas: idq; totum oculo divino sapientissima
ratione & abstrusissima, quamdiu decreverit, conni-
vente? Poteramus sanè hæc cum sapientiæ non modò
sed pietatis filijs in castrum producere singula & ad-
versus vineas & pluteos imò gerras gētiles sigillatim
intorquere, nisi prævortissent nos qui hanc dudū de-
moliti sunt arcem, & nos ob *viva & spirantia potissimum,*
præsentem essemus telam exorsu.

Acri, subtili & igneo Vir ingenio, si Belgarum
Senecæ credimus, Machiavellus, coætaneis major
omnibus, nisi quod dum per commodi semitas in-
tentè ducit principem suum, à regia Virtutis abducit
via, currentia cum præteritis copulavit tempora, &
ut causam facile confitetur se ignorare; ita rem i-
psam non ex antiquis modò sed & novis agnosci ex-
emplis ait oportere: *omnes magnos motus, quicunq; aut*
urbi aut regioni evenere, vel à Conjectoribus, vel revelatione
aliqua, prodigijs aut cælestibus signis prædici solitos; dome-
stico

stico id communit exemplo de Carolo VIII. Gallo-
rum Rege, cuius adventum in Italiam Florentinis,
Savonarola longè ante prænuntiarit, de cuius sanè
Martyris spiritu vaticino & sanctitate Cominæus
plura, quin & ipsi ejus interfectores alij, nō vulgaria
consignarunt: Quam Machiavelli regulam qui hac
ætate, hoc anno infirmam suspicatur, eum in mundo,
in patria, in ædibus toroq; suo esse peregrinum oportet.
Ecquis enim etsi cæcus non audiat, etsi surdus
non videat, etsi utroq; sensu captus non palpitet ta-
mē, quid hæc dies divinationum, quid præfagiorum,
quid portentorum, & ut tanto crebriori frequentia
quanto novarum continuè rerum feracior est, ap-
portet & accumulēt? Quomodo ex cælo alij ejusq; astris
& luminibus, ex vocibus alij atq; facibus ex occulto missis, alij
ex spectris, ex nomenclationibus alij, futura derivent, nonnulli
& gallinaceorum captent auguria, complures veterum vatici-
norum interpretamenta & cudant & interpolent?

In cometam si lubet, tollamus oculos, nostrum
qui orbem ante biennium despexit: proh Deum im-
mensum! quanto ille plures de sese fermè opiniones
quam crines sparsit, quæ tamen in fatales ac ferales
Veterum minas incidere pleræq;, in Manilianum il-
lud nos erigentes:

Nunquam fuxilibus excanduit ignibus æther.

Nunc cædem populis, flammam agris urbibusq;
portendere, nunc tabem spirare atq; virus, nunc edu-
cta velut fecunditate, uterum terræ retardare, an-
num fruge frustrari, famem ventribus inferre; sed
nec à regnis sceptrisq; abstinere, verum his, illis,

B 2

muta-

mutationem, interitum, huic illive ex Regibus diem dicere: eccui regi, eccui regno, rogites? tum plures sensus quam capita: ad Austriacos alijs & Hispanos, Romanumq; Veiovem, ad Germanos alijs, & hos inter, alijs ad Saxonas, ad Palatinos alijs, ex his iterum eos quos vel metuunt vel oderunt, fulmina declinantibus.

Quibus quid effectum dederint sententiarum sese confodientium tricuspidibus, Cadmei fratres, vultis? Κομνητοζοςήρας à quibus, indignè dicam an dignè haberentur, in viscera artis famæq; suæ concitârunt: alios etiam insana varietate eò adegerunt, ut non portenti magis in cometa quam Sole, Luna ceterisq; sideribusq; collocent, nisi quod hoc criniti fulgoris schema non quotidie oculos feriat, ceteroquin non minus cœli civem, solis sobolem, ætheris partem esse & partem: Alios provocarunt qui contra gradum figant atq; cometam innoxium lumen decantent, ignorationem verò, novitatis, hanc admirationis, istam iterum terroris causam esse: *latum luminis omen, funestum caliginis*: non quia cometæ adfulgent sequi mala, sed quia hæc sequuntur cometis assignari, bello Bohemico in luculentum testem dato, quod ante Cometam exarserit; quinimò auspicatoribus sæpius eventis quàm sinistris cometam comitem, temporum annalibus fulciant, planè in ea qua Vespasianus olim sententia, cui cum decumbenti adessent amici, stellamq; in cœlo crinitam apparere nuntiarent: ille nequaquam territus, *Crinitam, inquit, Rex Partorum timeat: ille enim comatus, ego calvus sum.*

Sed

Sed à Crinitis ad *erraticas* prospiciamus stellas: quanta hic & quam stupenda ex futura post bien-
nium Saturni & Jovis in Leone, Saturni & Martis ce-
terarum etiam post triennium in Virgine, magna
conjunctione, in fatalibus cœli tabulis descripta
oculis prævortunt, nobisq; digito ostendunt! quan-
to mortales clamore in eorum quæ supra fidem ac
formidinem omnem eventura sunt, vel Ægyptijs
majora miraculis citant, non orationis flumine ex-
aggerabo, omnium in manu aut mente sunt minæ
plusquam Æacidinæ. Quid verò ad hæc, temporum
elenchii? Visam haud abfimilem, anno ab orbe re-
demto supra millesimum centesimo octagesimo sex-
to omnium planetarum conjugationem, tumq; ab
hariolis interminata planè simillima, prodigioso-
rum prodigiosissima, tantam inter cetera fore ven-
torum vim quæ pulvere sit turres oppletura & sepul-
tura arbores: dein Virum sapientem, Veritatis Do-
ctorem venturum: postidea proditurum ex Elam
nescio quem, magnas qui strages editurus sit. Quid
subscribunt annorum fasti? *minæ false, vana, &, quod
aiunt, ex pelvi.* Programma quælo intuemini memo-
ratu ac miratu dignum, quod cœli quondam inter-
pres & astrorum contubernalis Joannes David, quasi
è Trophonij antro produxit, suo & collegij Toletani
nomine promulgavit & mundi quasi valvis affixit:

Salvete mortales & cavete.

*Anni à salutifero ultra millesimum trecentesimo undevige-
simi Septembrem cavete: in hunc delata planetarum concu-
sio bella, horrida bella, inauditum annona incendium, tremen-*

B 3

dans

*dam terra fluctuationem, tanta imò ventorum praelia ciebit,
que nulla non loca, nullos non angulos pervasura sint & quas-
satura. Abite, cuniculos vobis subterraneos effodite, commeatū
triginta dierum inferte: Id nos & collegium Toletanum, id to-
tus philosophorum senatus, id omnes Hispania, Arabia & Gre-
cie Astronomi vident & suadent. Valete mortales & cavete.
Agè quid passi sunt qui vixerunt? Omnes anni illi-
us menses viderunt temperiei & quietis non malæ,
&, quid enim facerent? riserunt. Et vos*

Speſtatum) admiſſi riſum teneatis amici?

*Annus ille octogefimus octavus, Vos teſtor huma-
na peſtora! quanto erat terrori univerſis mortalibus,
bimulus tum eram, id memini tamen, ad memoratas
â parentibus eius anni calamitates, ut in opinione
erant hominum, me vitæ perſeſum miſerè expaviſ-
ſe; Hoc ipſo ſcilicet, Joanni Regiomontano ſtabat*

Summa dies, vel ineluctabile fatum;

*in quantum tamè pudorem, tot magnorum Virorum
Regiomontani auctoritate ductorum an ſeducto-
rum, manes hic terror verterit, noſtis qui vixiſtis,
qui non vixiſtis noſtis.*

*Quis veſtrum eſt A.E. qui cum talia intellexerit,
non adverſo conijciat ratiocinio eum, qui adeo me-
tuendus delineatur, annum Iſ C X XIIII. non trifti-
ori nos facie ſpeſtaturum atq; ante ſeculum ille
quingentefimus viceſimus quartus, qui non mino-
ribus terriculamentis obnoxius erat. Conjugaban-
tur tum temporis trium planetarum ſuperiorum cen-
tra, in decima parte piſcium, ceteris planetis cum ca-
pite Draconis Aquarium aut piſces, aquatica ſigna,
occu-*

Occupantibus, exinde astrorum Advocati toto terrarum orbe ad orbis conspirare interitum, aquarum eluvionibus terram inundatum iri, tam constanter affirmare, ut non defuerint qui naves sibi ad aquarum perfugia fabricarent. Quos inter primus erat *Auriolus Tolosus*, humani quidem juris consultissimus, verum (Bodini id iudicium est) leges qui divinas aut ignoraret, aut irrideret, sempiterni male-memor fœderis quod cum Noacho ab aquis erepto, Deus percussit, juratus etiam, mūdum se hunc nunquam aquis deinceps pessundaturum.

Et annus quidem ille aquarum & imbrium intemperantia laborasse scribitur, nullarum tamen urbium, nullarum immersione regionum infamis audit. Nos & ipsi meliora præoptamus: si metuimus tamen sequiora, non id planetarum aspectu, at pœnarum impendentium rigore perterriti metuimus & suppliciter apud eum qui fasces tenet, supremum iudicem, culpam deprecamur.

Nunc de cœlo ad *terram*: & quid *homines* præsignificent hominibus visamus: ubi id duntaxat; quæ à Carione, ab Hartmanno Durlachio, à Theophrasto Paracelso, Antonio Torquato & alijs ante seculum edita vaticinia, tam varijs hodie à varijs explanatoribus, modis ac nebulis intorqueri, tam dubijs indui cothurnis, ut nusquam conquadrat illud Ciceronianum aptius: *sortem ipsam ad sortem referendam, & interpretem egere interprete*. Quisq; pro favore suo ac fœnore adulatoriè, quo allubitur, rapit fermè & ut Pausonis equum, vertit invertitq; ut magnam fidei suæ iacturam

ram

ram jam fecerint. Pronuper Νεότεχνος quidam (Κερό-
τεχνος prope dixeram) ad suum traxit omnia Princi-
pem, & adversus confessionis defæcatoris asserto-
res summo nisu intendit sequiora & infausta omnia,
tam profligatæ prodigium perviciaciæ, ut dictam re-
ligionem peccatorum mundi pœnam esse fonticam, inqui-
natis eructet faucibus. Pythiam scilicet sua quon-
dam ætate Demosthenes agebat Φιλιππίσειν seu a Phi-
lippo facere, & qui non illud de œdipodibus hodie
dicatur nostratibus, nisi quod in ἰσειν terminare vo-
cabula non securum amplius?

Sed de ingeniosis hujusmodi ariolis quorum
dementia thyrus fibras exagitat, severam, at san-
ctam Guicciardini singulari candore scriptoris, cen-
suram audite, quem in testimonium cum vocem, ejus
nec mutabo, nec interpretis mutilabo verba: ita ille
de anno sesquimillesimo sexagesimo, multis com-
minationibus at nulla ferè vel exigua rerum turba
notabili, chronologiam, bracteato sanè lemmate, ter-
minat suam: *ἢ (inquit) insulsis ariolorum prædictionibus &
inanibus prognosticis (quibus futurorum notitiam se habere
jactitant, cum ne instantia quidem rectè norint,) creditum es-
set, nullus ante hunc, annus turbatior futurus erat: & expecta-
bantur à nimium credulis mentibus eventa immania, bellum
ἀσυνδοῦν, morbi insanabiles, pestes lethifera, inauditi terramo-
tus, fragores, fulmina, tempestatesq; cœli, deniq; (ut uno verbo
rem omnem dicamus) malorum ilias in repub. Quod unicum
exemplum & ariolorum præstigias, fallaciam & fucum nobis
explicit atq; detegit, & Dei optimi M. immensam benignita-
tem ostendit, qui omnem mundum superum & inferum, uti pro-
creavit,*

creavit, ita regit, gubernat ac moderatur: cujus miracula,
judicia, occultissimæq; rationes, humanã omnem superant in-
telligentiam: longè abest, ut aut allucinatione aut ariolas-
tione quapiam terrestri mole circumseptus homo ea percipi-
at ac interpretetur. Hoc scilicet Euripideum illud
est iudicium, cuius Poëtæ singulos versus singula
testimonia habebat Orator: *velle Deum coli modesta
futurorum ignorantia.*

Porro ex Sibyllinis est: cum *Philippo* Amyntæ
filio, Macedonum effulsisse gloriam: cum *Philippo*
Persei, qui postremus erat, filio eam collapsuram:
id forte quia eventus ratum fecit: ad illam ador-
nata formam & alia: Utpote antiquum Romano-
rum imperium *Augusto* imp. cœpisse: sub *Augustulo*
primo Italico *Cæsare* corruisse: Constantinopoli-
tanum sub *Constantino* exortum, sub *Constantino* ulti-
mo expugnatum: adde: *Helenam* primum, *Hele-
nam* ultimum Constantinum peperisse: Germano-
rum regnum cum *Carolo* M. prominuisse, cum *Carolo*
V. defecisse: *Rodolphum* Comitem Habsburgicum
primò majestatis decus in domum Austriacam in-
tulisse: cum *Rodolpho* illud in obscurum aut decre-
mentum ivisse. At dicant nobis, his qui de lenificis
gaudent conjecturis, si prima ultimis è diametro
contraria insinuant, cur *Actæones* 4 infelices,
qui partim à canibus, partim ab apris lacerati?
Cur duo illi *Attyes*, qui illustres fuerunt iidem
ab apris interempti? Cur ambæ *Julia*, mater & filia,
hæc *Augusto*, altera *Marco Agrippæ* genita, adul-
terij damnatæ? Cur duæ *Agrippinæ*, mater *Cali-
gulam,*

C

gulam,

gulam, filia Neronem pepererit? Cur Cæsares
quibus prænomen Caij, ferro ceciderint? Hic simi-
les profectò casus, similia fata: non disparia, non
adversantia: ultima quippe primis atq; prima ulti-
mis infortunio respondent. Harum curiositas
observatiuncularum, non multum mihi ab ludere
videtur ab ea, qua ducibus olim ad duella descen-
dentibus, ex literis numeralibus quæ in cuiusq;
reperitæ nomine, omina ducebantur victoriæ, atq;
ita teste Terentiano Mauro erat opinio:

Major numerus qua steterit, favere palmam,
Præfagia lethi minima patere summa:
Sic & Patroclum Hæctorea manu perisse,
Sic Hæctora tradunt concidisse mox Achilli.

Hæctoris nempe nomen referebat mille ducenta
viginti quinq;: Patrocli octingenta septuaginta
duo: Achillis mille ducenta, sex & septuaginta.
Ex eadem cortina illud Mauritanianum cuiusdam, qui
Mauritio Cæsarem insequente, cum solliciti es-
sent admodum multi, quem res habitura exitum
esset, per jocum, bono, sociennos iussit esse animo:
Mauritium enim à Carolo superari non posse: ro-
gatus causam: eandem veteris divinationis fidu-
ciam respondit: nomen enim *Mauritij* initio sta-
tim atq; *Caroli* numerosius esse: Ex joco quem res
approbavit, cur divinaculus noster non, post fa-
ctum scilicet, augeretur, in Pragensi pugna di-
cam, an fuga fieri aliter atq; factum est neutiquam
potuisse, cum *Ferdinandus Fridericum* vel litera no-
minis unica, vel si numerum spectes, CCC XCIX
supe-

superarit: evidentiori quidem cucullatum illum
è Bavaria Calchantem signo, victoriam Cæsaria-
nis promississe haud reor, nisi fortè quod Furia
sanguinariae suggessisse aliud è re non erat. In di-
lectu quidem Consules Romani olim, summa obs-
servabant religione, primus ut miles bono fieret
nomine: at in acie inauspicatum nomen Mona-
chus.

Cum aliquando simia Regis Molossorum e-
vertisset urnam & sortes disturbasset, sacerdos Jo-
vis Dodonæi Lacedæmonios de salute, non de vi-
ctoria cogitare jubebat: id jubent hodie pars ma-
xima, dissipatis tabulis, Palatinum Principem: ac
Coriarius quidam ex figuris, ex clangoribus, ex nu-
meris, ex spectris iterum iterumq; recurrentibus
& salutem spondet & victoriam, nec spondet sal-
tem, verum per sacra omnia pollicetur. Non de-
miror equidem Coriarium inter Prophetas, dum
Simonis Coriarj pietatem singularem & hospita-
litatem recordor, idq; certū habeo, cœlestis afflatū
spiritus officinarum non nosse discrimina: sed cum
expectatio spei suspensos fatigarit perquam mul-
tos, illi tam sanctè juratum tam certè non eveni-
re consternantur: siquidem viginti & unam à ca-
pta, aut relicta, ut alijs loqui libet, metropoli Bo-
hemica, anxie putarunt, sed eccere adhuc audias
ex illis querelam:

Hostis habet muros, ruit alto à culmine regnum!

Pacem D. Imperatori pacem principibus:

Feliciter Palatino, felicissimè sanctis acclama-
mus

C 2

mus omnibus, at in limine circumscripti vix est ut attendamus in residua talium oracula, sapienter enim iterum Euripides:

Bene qui conjiciet, vatem hunc perbibeto optimum,

Quæ dicta sunt hæcenus A. E. nihil ad hoc quod sequitur, quo quidem sol non vidit portentum maius: artem, audite, artem dari qua maximarum, minimarum, rerum omnium, ad certa puncta, præscribantur fata & occasus: qui verò? *Rerum nominibus in numeros, angulos rotasve reductis, ex quibus ea emergere, scilicet, oportet.* Hac disciplina & mundi ruinæ jam fixa hora est, post ætatem unam irrupturæ: & vobis *Lipsense, Witebergense Lycea*, & tibi O *Minervium hoc Marchicum*, tibi hæc cathedra, hæc vobis mænia, hæc capita vobis, vobis, inquam, nominatim emortalis impactus obeliscus, quem uti fortè *nec scivistis omnes, ita nec metuere potuistis*, nos cum ubi in anno hærere videmus præterito, gratulamur sanè vobis, gratulamur nobis, idq; in sinu gaudemus: quod hos

Non fixit adamantinos

Nostris verticibus dira necessitas

Clavos.

Oramusq; impostherum *Papini* verbis:

Ut mens augurio laudetur inani.

Nimum vos oratio mea studiosos habet, A. E. & ultra votum deditos: quonam quæso diligentiam vestram spectaculo demulcebo, quo dimittam oblectamento? Gallos fortè gallinacos *Tonsoris*

foris Midæ & Calliæ, pennis ac rostro dimicantes, quos ad animandum Iphicratem Ducem, Socrates producebat, intueri erat volupe: aut gallorum illo certamine, quod tanquam residuum de Persis devictis trophæum, Themistoclis instituto, quotannis in Atheniensium teatro dabatur, oculos pacere: Quin *Butojum* & *Palatinum* par Gallorum personatorum, nuperum in Silesia ludum, spectandum resumite: sed dicto id citius, facitis: *en ut ille corpulentior bellator potius quàm animosior hunc pertundit, deplumat, sternit, fugat, & in angulo ultimum quasi balantem spiritum relinquit, ut tanquam Victor, voce, gestu, plausu, fastum prodit insolentia: sed en vicissim, ut qui modò latitabat, & alto silentio vindictam meditabatur, ut postliminio redivivus erumpit post vulnera, ut in elatam hostis cristam, impetu fertur, ut jugulum petit, ut quoquo versus flectit seminecem, trahit, rapit; ut rostrum collo infixum non revocat, antequam strangulatus ille perduellis nec hiscat amplius, ut tandem maturius decantat epinicion, & sua Marti Patri gesta modulando renuntiat.* Non absimilis fermè significatio paulò ante Leuctricam calamitatem data est, ubi apud Lebadiam Trophonio redivina facta, cum galli gallinacci eo in loco sic assidue canerent, ut nihil intermitterent, augures dixisse Bœotios memorant, Thebanorum esse victoriam contra Spartiatas, propterea quod avis illa victa sileret, caneret si vicisset: Ad quod, magnum, inquit Cicero, ostentum, quasi pisces, non galli cecinerint: & nos sane ad duellum Silesiacum: magnum portentum, quasi.

quasi lapides, non galli dimicarint! suo tamen vi-
vant, hunc qui dederunt ludum omine, non indi-
gni fortassis quibus Gallus aut Leo aliquis ros-
trum aut unguem infigat. Quanto vero Hecto-
reum illud præstantius augurium!

Εἰς οἰωνὸς ἀρίστος ἀμύνης τε γὰρ πατρὸς:

Una avis optima, pro patria pugnare tuenda.

Venuste, ut omnia, Poëta Venusinus:

Ut mala quem scabies aut morbus regius urget,

Aut fanaticus error & iracunda Diana,

Vesantum tetigisse timent:

hic ego novos Vates, genus hominum irritabile:
missos itaq; faciamus eos, postquam prædictiones
eorum & omina, vetera, nova, sacra, prophana, va-
na delibavimus: è quibus autoritatis majestas &
eventus certitudo, omnium prognostarum infallibilis arbi-
tra, solis fidem sacris deprecantur indubitata: cete-
ra, flexiloqua ambiguitas, obscuritas aut callida
aut invida, sublata hominum & temporum defini-
tione, discidium inter ea irreconciliabile, mira e-
ventorum discrepantia, adeo nobis suspecta, effre-
nis verò in fabrefaciendo ex paucissimis exemplis
infinitas regulas, tum eorum maxime temeritas,
diei qui diem decretorij ausint indigitare, quem
tamen & cœli satellites & Filius hominis ignorant,
aut hic profectò dissimulat, quem non scire nos
Judex at expectare voluit, adeo invisa reddit, ut con-
cipere tam confusa, tam effutire incerta, tam super-
stitiosa colere imbecillorum & pene fanaticorum
esse animorum censeamus, qui urbem pietatis se
prode-

prodere non vident, castella dum satagunt defendere. Ex omnibus verò nauci non habeamus

*Marsos illos Augures,
Non vicinos haruspices, non de circo Astrologos,
Non Isiacos Conjectores, non interpretes somniorum.
Non enim sunt ij (æstimio Tulliano) aut scientia aut
arte divini,*

*Sed superstitiosi vates impudentesq; harioli,
Aut inertes aut insani, aut quibus egestas imperat,
Qui sibi semitam non sapiunt, alteri monstrant viam.*

Nunc nisi tinnitus aurium frustra est, talibus apud vos A. A. clanculum cogitationibus vapulamus: Ecquis ille nobis redivivus Carneades aut Panætius? ecquæ ista calliditas, res vetustate robustas calumniando velle prevertere! ecquod illud Critici prodigium, præsentiones futurorum, prognostica, prodigia abnegare, cum quibus ratio visq; naturæ, eventa, populi, nationes, sancti, prophani, faciunt, summi etiam Philosophi, sapientissimi viri qui respublicas cōstituerant, qui urbes cōdiderunt, quæ cum mundo nata, cum mundo defutura? Itane verò præter opinionis nostræ sensum ac meritum? *Largimur prodigia, at manu, non sacco; largimur inquam, prodigia, at copiam, levitatem, vanitatem, malitiam penes ea longè majorem, detestamur; facere quæ non sunt & quæ sunt, non fateri, quæ fortè sunt, eorum interpretamenta ignorare, fingere, contortuplicare ex verbis & versibus, quales olim (ut cum Ennio loquar) Fauni vatesq; canebant: prodigia extra se potius quam domi, quam in gremio quarere, id verò suam prodigijs imminutum*
ire

ire auctoritatem & existimationem causamur. O tantum verò tot prodigiorum, tot ostentorum, tot prophetarum hodie natorum examen, quantum nullo uquam observatum seculo. O verò hunc annum, novarum rerum & prodigiorum novorum feracissimum, *immane prodigium!* Quod ut gemitu potius quàm verbis attester, non in cœlum vos deduco cum ijs qui quid Juno Jovi in aurem, profitentur, quamobrem & priscum illud meritò audiunt: *quod est ante pedes nemo spectat, cœli scrutantur plagas: non ad libera nomina, non ad omina lubrica; in animum migrate vestrum, in vos descendite, o mortales, ex consilijs ex moribus factisq; vestris expromite prodigia.* Ita nos cum ijs qui ubi ratio momentorū cernitur, defoculi non sunt, ita semper existimavimus, ut in seminibus vis inest earum rerum quæ ex ijs progignuntur, sic in causis, conditas esse res futuras, quas esse futuras, ipsa prudentis ratio præfagiat. Atq; ut ij qui Solis & Lunæ reliquorumq; siderum ortus, obitus motusq; cognorunt, quo quidq; tempore eorum futurum sit, multo ante prædicunt: sic qui cursum rerum, eventorumq; consequentiam, diuturnitate, pertractata notaverunt, aut semper, aut si id difficile est, plerumq;, quod si ne id quidem conceditur, nonnunquam certe quid futurum sit, intelligere: & tum præcipuè ubi ante oculos inequitant causæ eaq; portentosa, non nisi portentosa secutura, *si non sigillatim, at universim,* asseverare, tam sine errore, quam illi qui metam ante oculos habent, conijciantes. Hæc ad nostra: A pietatis

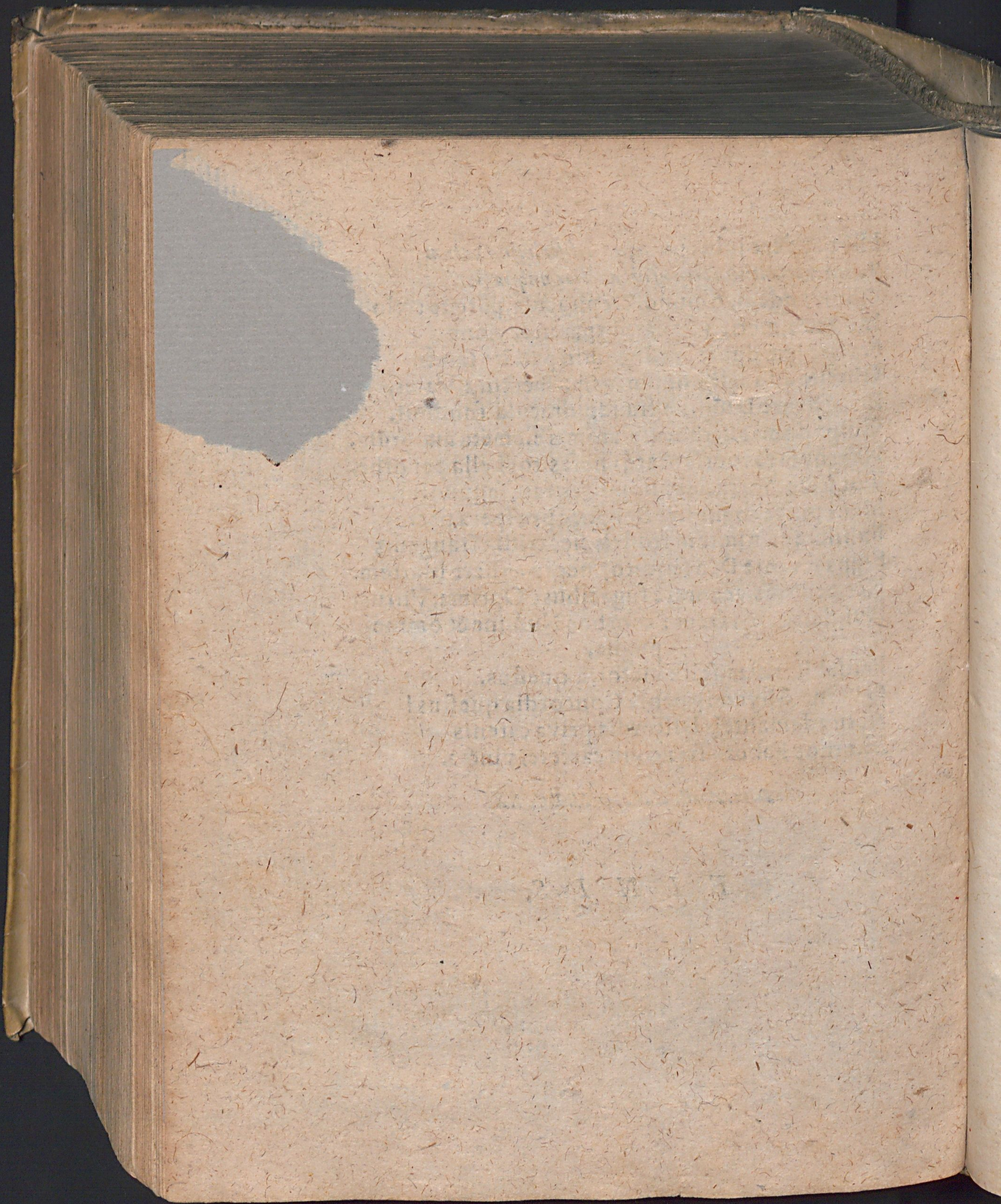
tatis æquilibrium divaricatum esse penitus hinc ad
gentilem superstitionem, illinc ad Cyclopicum sa-
crorum contemptum, *annon prodigium?* Bella sacra
gerere sine sacris, sine Deo, sine pietate, sine disci-
plina, *annon portentum?* Cervos sine Leonibus in
caiem educere, Leones in cervos transformari *an-
non inusitatum?* juramentis ut tesseris ludi protervi-
us ac ullo factum ævo, *nonne ostentum?* Assistere hosti
contra sanguinem, contra fidem, *nonne id monstrum?*
Quibuscum una ad Christum, ad cœlos itur via, eos
in Sarracenorum & Mahometanorum collocare
navi, *annon horrendum?* Telum porrigere Antichri-
sto, quo per latus alterius tuum ipsius transverbe-
ret *annon luctuosum?* Pacis angelos in Bellonarios
mutatos, *annon funestum?* Unius regni sine rege, re-
ges tamen esse tres, *annon inauspicatum?* Non id cre-
di amplius, rem agi nostram ubi paries ardet proxi-
mus, *annon incredibile?* Capita uno ictu multa secare
velle, *annon monstruosè presumtuosum?* Hostem profu-
gum minorem capto, minorem cæso habere, non-
ne iterum (verba, nec sine prodigio, desunt) *prodigi-
um?* Fœdera quæ mundum terrebant, mundo de-
repente in ludibrium versa, *annon prodigium?* Eò rem
versam ut Oriens occidenti in meditullio Germa-
niæ videatur occursura, *annon deplorandum?* Plus
gratiæ ab hoste, à barbaro sperari, desiderari, quam
à Rege, à Germano, *annon miserrimum?* Classicum
toto exaudiri orbe, *nonne prodigium?* Plena prodigi-
orum, plena portentorum omnia, *quæ cerni à singulis,
sperni ab universis maximum mea sententia prodigium.*

D

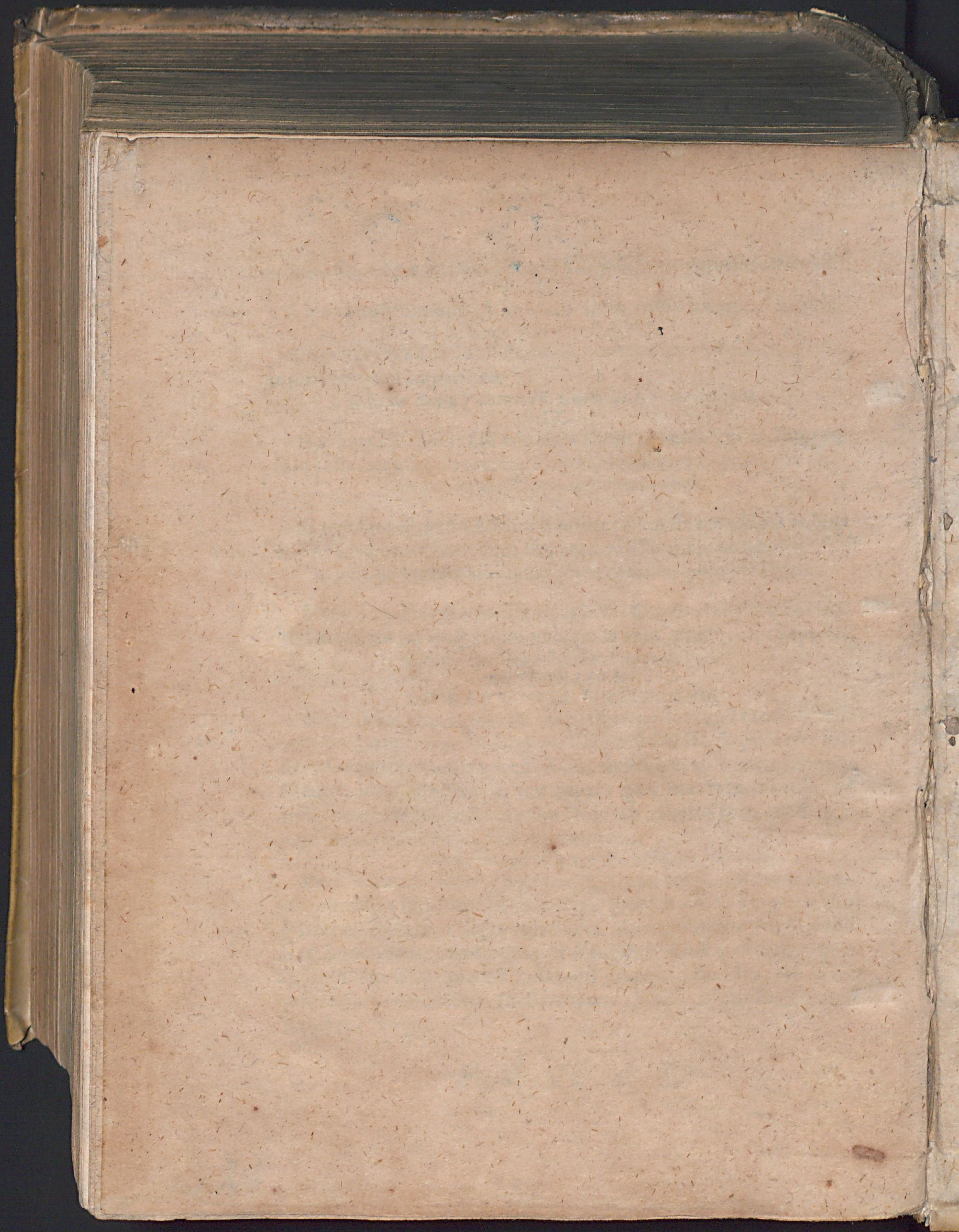
Talia

Talia & tanta quæ portendant, quæ ostendant, scire desideratis? Quæ olim, ubi antecedeabant. Causis non mutatis mutari eventa, consilijs non mutatis mutari facta, hominibus non mutatis mutari fata credatis? Id quod nunc prolixius non persequor, ne ex favore vos in tedium conijciam, quos video hæc ipsa tacentes ad Polybios, Thucydidas, Livios, Tacitos, Thuanosq; vestros tanquam ad Apollines referre; ego ad oraculum omni fide majus religo unde petere licebit, quod ex Vate ac vase impuro verax Numen depromsit: *Non intuetur Jehova iniquitatem in Jakobobo, nec aspicit perversitatem in Israële: ideoq; non est incantatio contra Jakobobum, neq; divinatio contra Israëlem.* Quin tandem hic vaticinari desino, hæc quæ dixi in sacram discerniculi vestri velut urnam deponens, prorumpentemq; styli impetum, numerorum velut religione sufflamino:

Panicus ecquis agit malè pectora terror & error,
Prodigia ut totus tremat & fremat undiq; mundus?
Ad puteal, Coelum & cœlestia cominus astra
Crine trahunt, barbam nemo non vellit olympi.
Orbes lege, plani, certa, connubia tractant,
Tum mala parturiunt terræ infortunia; mantes
Neve unum sapiunt; Thuscis sua civibus Aruns
Et Thyodamas sua sensa suis, contraria sensa
Explicat, hæc mecum partitur Apollo futura
Alter & alter ait: Volucrum certamina Martis
Hic censet, linguam geniorum is cernit & audit,
Hic numeros & puncta putat: sæva ille minatur,
Hic

St 5688

ULB Halle
003 854 833 3

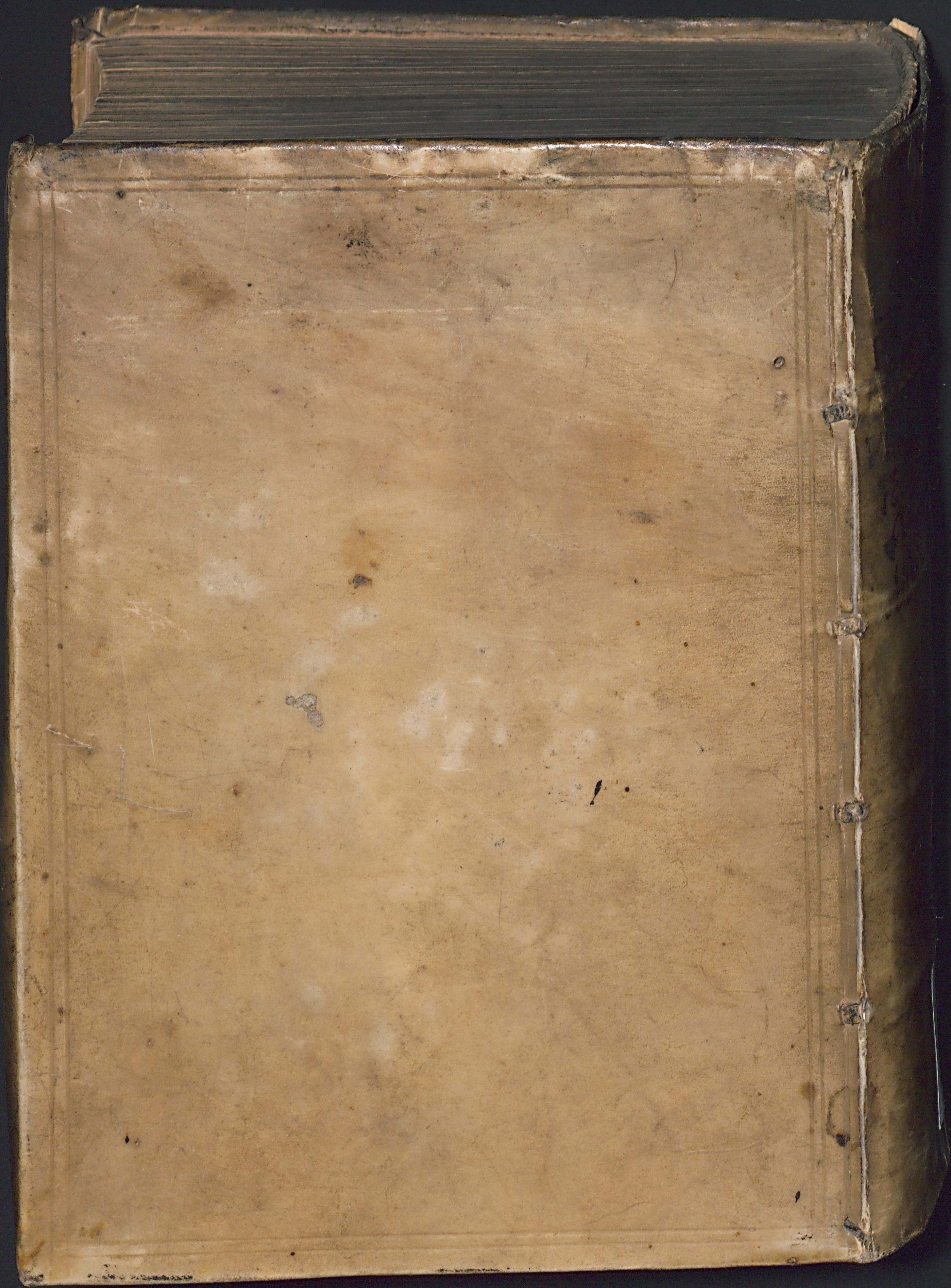

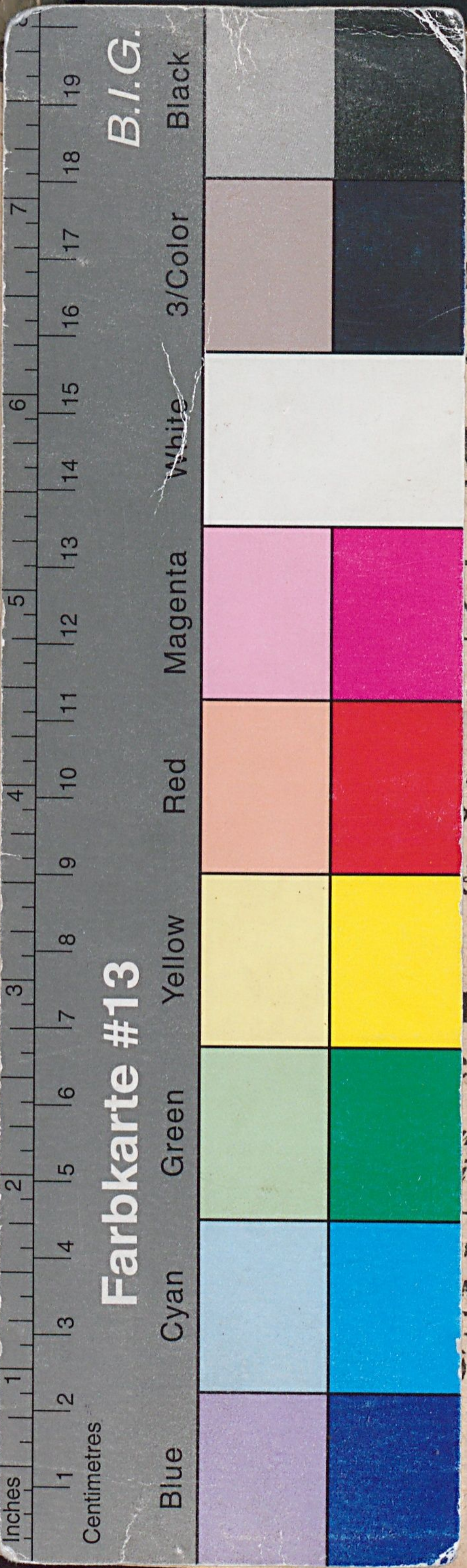
St

VD 27

W

SINE PRÆ-
CICIO

MM

ATIONI,

ÆDICTIO-

ANTIQUIS, TVM
TIS SIMUM
ORIS

*historiis tam sacris
banis,*

è conformatum

RO Profefs.

*bet, dicere:
iceat credere.*

rchionum
ANNIANIS,

is/ Bibliopola.
C XXII.

